

Міністерство освіти і науки України
Черкаська обласна державна адміністрація
Управління освіти і науки
Комунальний заклад «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

**«М. П. ДРАГОМАНОВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ВИМІРІ НАУКОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ ТА УКРАЇНСЬКОГО
ВІДРОДЖЕННЯ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ»,
(з нагоди 180-ї річниці від дня народження видатного педагога)**

Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції

11-12 листопада 2021 року

УМАНЬ
ВПЦ «Візаві»
2021 рік

Редакційна колегія:

Крамська З. М. – доктор філософії, в.о. директора коледжу, заступник директора з навчальної роботи КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Зайченко І. В. – доктор педагогічних наук, професор, викладач КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

Панченко Л. Ф. – заступник директора з соціально-гуманітарної та виховної роботи, викладач вищої кваліфікаційної категорії КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради»

Чепка О. В. - кандидат педагогічних наук, завідувач навчально-методичного кабінету КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Любченко І. І. – кандидат педагогічних наук, голова циклової комісії педагогіки, психології та методик дошкільної освіти КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Фещенко Г. В. – кандидат педагогічних наук, завідувач заочного відділення КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Малишева Л. С. – кандидат педагогічних наук, голова циклової комісії педагогіки та методик початкової освіти КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії

Поштарук Л. І. – завідувач відділення дошкільної і початкової освіти КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, магістр

Козак Н. Д. – голова циклової комісії образотворчого мистецтва та методик навчання КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

Слупіцька С. М. – голова циклової комісії іноземної мови та методики навчання КЗ «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж ім. Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради», викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист

М. П. Драгоманов у Європейському вимірі наукової української національної ідеї та українського відродження другої половини ХІХ століття (з нагоди 180-ї річниці від дня народження видатного педагога) : Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної онлайн – конференції, 11-12 листопада 2021 р. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2021. – 269 с.

Чекан О. І., Геден-Кравченко М. Ю.....	129
Мовленнєва готовність як складова загальної готовності дитини до навчання у школі	
Чекан О. І., Добра К. Ю.....	131
Теоратико-методичні підходи до формування природних уявлень у дітей дошкільного віку	
Чекан О. І., Кадар С. Я.....	134
Теоретичні засади щодо формування навчальної мотивації дітей старшого дошкільного віку	
Чекан О. І., Козар К. А.....	136
Порушення мовлення як феномен вираженої патології вербальних функцій у дітей молодшого дошкільного віку	
Чекан О. І., Конюлич К. Р.....	138
Вплив мовленнєвих порушень на формування особистості дітей дошкільного віку	
Чекан О. І., Рагаль Е. Ю.....	140
Теоретичні засади щодо корекції мовленнєвої діяльності дошкільників з порушенням мовлення	
Чекан О. І., Свистак Д. М.....	143
Історичний і соціокультурний аспекти використання пізнавальних завдань у загальній і спеціальній психолого-педагогічній літературі	
Амосова Л. О., Назаренко А. О.....	146
Педагогічні ідеї національної української освіти у працях Михайла Драгоманова	
Бабич О. О., Бабич Д. С.....	149
Філософсько-теоретичні погляди Михайла Драгоманова на вищу освіту	
Барабаш В. І.....	151
Внесок Михайла Драгоманова в розвиток української науки і культури	
Барабаш В. І., Гвасалія А. Д.....	156
Просвітництво Михайла Петровича Драгоманова, його концепція мовної політики	
Барабаш В. І., Паламарчук А. В.....	159
Філософські, суспільно-політичні та соціально-педагогічні погляди М. П. Драгоманова	
Березюк М. В., Семенюк О. С.....	163
Народознавство і мова – важливі віхи патріотичного виховання дошкільників в ЗДО	
Бистранівська О. С.....	166
Роль М. П. Драгоманова в розвитку національної освіти	
Борисьонок М. О., Пушкар С. О.....	167
Ідея народності у педагогічній діяльності М. П. Драгоманова	
Войтенко Г. М., Бущинська Є. Г.....	169
Творча спадщина Михайла Драгоманова: погляд сучасників	
Войтенко Г. М., Курилюк М. В.....	171
Михайло Драгоманов – публіцист, редактор і політичний письменник	
Глушко Ю. М.....	173
Роль викладача закладу вищої освіти в організації самостійної роботи студентів	

Д. Фельдштейна, – це «рух, а не привласнення ряду локальних дій» [64]. Хоча навіть на початку шкільного життя дитина надзвичайно залежна від родинного кола, поступово вона все ж таки починає відмежовуватися від нього, прагнути відносної самостійності. Якщо спочатку вона усвідомлює себе суб'єктом окремих обмежених дій, то пізніше – суб'єктом широкої системи взаємин, яку вона будує з оточенням (В. Абраменкова, Л. Варяниця, О. Кононко, О. Малахова та ін.). Відтак, ключ до розуміння особистості дитини шести років, рівень розвитку якої зумовлений якісними та кількісними показниками психофізичного здоров'я, міститься в системі суспільних стосунків, що постійно змінюються, ускладненні соціального статусу та зміні позиції дитини на позицію школяра. Особистість шестилітки набуває певного рівня самості (самосвідомості, самовизначення) як необхідного моменту осмислення свого Я на етапі поступового опанування нового виду діяльності – навчання.

Список використаних джерел:

1. Бех І. Д. Виховання особистості / І. Д. Бех // Особистісно орієнтований підхід: науково-практичні засади : наук. видання : у 2-х кн. – К. : Либідь, 2003. – 344 с.
2. Богуш А. Методика ознайомлення дітей з довкіллям у дошкільному навчальному закладі [Текст] : підручник для студентів вищих навчальних закладів за напрямом «Дошкільна освіта» / Богуш А.М., Гавриш Н. В. - К. : Слово, 2008. - 408 с.
3. Волкова Л. С. Выявление и коррекция нарушений устной речи у слепых и слабовидящих детей / Л. С. Волкова. – Л. : ЛГПИ им. А. И. Герцена, 1982. – 68 с.

ЧЕКАН Оксана Іванівна,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії та методики

дошкільної освіти,

КОЗАР Кристина Андріївна,

здобувач освіти спеціальності 012 «Дошкільна освіта»,

Мукачівський державний університет

(м. Мукачево, Україна)

ПОРУШЕННЯ МОВЛЕННЯ ЯК ФЕНОМЕН ВИРАЖЕНОЇ ПАТОЛОГІЇ ВЕРБАЛЬНИХ ФУНКЦІЙ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Наразі спостерігається зростання різноманіття мовленнєвих порушень,

що діагностуються в осіб дошкільного віку. Наприклад, алалія, що є найскладнішим станом, при якому мовлення не слугує засобом комунікації, кількісно фіксується приблизно у 8% від загальної популяції дошкільників [4, с. 72].

За визначенням корекційних педагогів, зокрема колективу авторів під редакцією Л. В. Лопатіної [101], дошкільники з ТПМ - це діти з ураженням центральної нервової системи (ЦНС) або проявами перинатальної енцефалопатії, що обумовлює часте поєднання в них стійкого мовленнєвого розладу з різноманітними особливостями психічної діяльності. Відповідно до визначення, група дітей з ТПМ досить велика та містить об'ємний і варіативний діапазон проявів мовленнєвого неблагополуччя, причиною якого є негативні фактори домовленнєвого етапу розвитку, зокрема у перинатальному періоді. Враховуючи взаємообумовлений вплив факторів відсутності мовлення і психічного розвитку, дана група порушень посідає чільне місце в статистиці найбільш виражених розладів у дітей дошкільного віку. Це пов'язано з різноманітністю причин, що обумовлюють ТПМ і обтяжують їх протікання.

Дослідники зазначають гендерні умови розвитку патології [4, с. 1]. Відсутність чи зменшення асиметрії правої або лівої півкулі обумовлено порушеннями імунної функції організму і раннім гормональним впливом. Кількісне домінування ТМП відзначається в осіб чоловічої статі, при цьому в дівчаток фіксуються більш мозаїчні форми порушень, що важко піддаються корекції.

У виникненні і в механізмах формування ТПМ велику роль відіграє соціальне оточення дитини. За наявності обумовлюючих причин особливу негативну роль пускового механізму можуть зіграти наступні фактори: характерологічні особливості матері (тривожність, самовразливість, інфантильність, імпульсивність, емоційна холодність), несприйняття з боку одного з батьків, неповна родина, конфліктні взаємини всередині родини, зміна в структурі сім'ї (смерть, хвороба близьких, розлучення), виховання на дві родини, різка зміна життєвого стереотипу і типу виховання, неадекватний тип виховання («кумир», гіпер- чи гіпоопіка, незлагодженість у виховальних позиціях батьків). По мірі зростання і розвитку дитини коло психотравмуючих ситуацій значно розширюється за рахунок впливу значень зовнішнього середовища, що збільшується. Негативним фактором є також білінгвізм, якщо оточення дитини не дотримується принципу «одна людина - одна мова».

Отже, більшість наведених етіологічних факторів справляють свій негативний вплив на достатньо ранніх періодах розвитку і навіть до становлення мовленнєвої функції, а тому вони мають обов'язково враховуватися при вивченні природи ТПМ у дошкільників. Найпоширеніші гіпоксично-ешемічні енцефалопатії (ГЕ) незмінно негативно відображаються

на стані базисного психомоторного і наступного інтелектуального рівнів у випадку несвоєчасної дефектологічної корекції, що також сприяє зростанню ТПМ у дітей.

Список використаних джерел:

1. Аксарина Н. М. Воспитание детей раннего возраста: учеб. для учащихся отд-ний мед. сестер дет. учреждений мед. училищ / Н. М. Аксарина. - 3-е изд., испр. и доп. - М. : Медицина, 1977. - 304 с.
2. Алиева З. С. Вызванные потенциалы в диагностике нарушения слуха у детей раннего возраста / В. В. Гнездицкий, А. М. Шамшинова // Опыт применения вызванных потенциалов в клинической практике. - М. : НМФ «МБН», 2001. - С. 350-371.
3. Волкова Л. С. Логопедия: Учебник для студ. дефектол. фак. пед. высш. учеб. заведений / под ред. Л. С. Волковой. - 5-е изд., перераб. и доп. - М.: Гуманитар. изд. центр ВЛАДОС, 2004. - 704 с.
4. Дегтяренко Т. В. Актуальність міждисциплінарного та нейропсихологічного підходів до діагностики тяжких порушень мовлення у дітей раннього віку / Т. В. Дегтяренко, Н. В. Павлова // Наука і освіта: науково-практичний журнал. - Одеса : Південний науковий центр НАПН України, 2016. - № 8. - С. 30-37.
5. Колупаєва А. А. Інклюзивна освіта: реалії та перспективи: монографія / А.А. Колупаєва. - К. : Саміт-Книга, 2009. - 272 с.

ЧЕКАН Оксана Іванівна,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри теорії та методики

дошкільної освіти,

КОНЮЛИЧ Крістіна Русланівна,

здобувач освіти спеціальності 016 «Спеціальна освіта»,

Мукачівський державний університет

(м. Мукачево, Україна)

ВПЛИВ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

На сучасному етапі розвитку суспільства людство все більше уваги приділяє дошкільному періоду життя людини, становленню його особистості, особливостям соціалізації, збереженню і формуванню психічно і фізично здорового покоління. Взаємозв'язок мовленнєвих і комунікативних навичок у дітей з мовленнєвими порушеннями перешкоджають здійсненню повноцінного

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>